

UKA 2016/15

19. september 2016

Sara Olsvig

Abningstale Formanden for Naalakkersuisut.

(Formand for Naalakkersuisut)

En klar og inddragende ledelse med forventninger til alle

Kære landsmænd og –kvinder, kære Inatsisartut, kære Naalakkersuisut

Fredag vågnede vi til sne her i byen. Jeg er sikker på, at der i mange børnefamilier lød et glædesudbrud ved synet. Mange børn glæder sig helt sikkert til at kulden og sneen kommer tilbage. Og det var også i denne efterårsluft, at Inatsisartutsamlingens åbning foregik. Jeg håber, at man alle steder i landet har fået brugt sommeren godt, at børnene har haft dage fulde af oplevelser, og at i har haft rige muligheder for at besøge eller have besøg af familie. Sommeren er tiden hvor vi samler kræfter, tiden hvor samler forråd og tiden for møder mellem mennesker. Alt dette sker selvfølgelig også i resten af året, men om sommeren er vi omgivet af solens varme og vi kan bruge en stille stund i fjordene til nærhed og fælleskab. Fra Inuit Ataqatigiit håber vi, at alle har haft disse muligheder denne sommer.

Vi er halvvejs i valgperioden

Nu er efteråret på vej. For to år siden brugte vi vores efterår på valgkamp. Men når der ikke er valgkamp er efteråret en af det politiske års travleste tider. Finansloven, som udstikker retningen for, hvordan samfundet ledes de næstkommende år, skal færdiggøres. Dialogen om finansloven er i gang, men vi har et stort arbejde foran os for at få enderne til at passe. Der er ikke lang tid til midten af november, hvor loven skal være færdig, og når vi når til slutningen af november er vi halvvejs i valgperioden.

Jeg er sikker på, at koalitionen ligesom os gerne ser mange gode resultater og også at vi kan være samlede om nogle af resultaterne i denne valgperiode. Vi er fra Inuit Ataqatigiit fulde af forhåbninger til dette efterårs finanslovsforhandlinger og til de mange punkter på Inatsisartuts dagsorden, ikke mindst til de 32 punkter som vi står for, og om at vi finder fælles fodslag. Befolkningen har både håb og forventninger til os.

Lad os arbejde for sammenhold

I foråret fremlagde Naalakkersuisut Holdbarheds- og Vækstplanen. Fra Inuit Ataqatigiit har vi interesserede læst planen og forholdt os klart til den under debatten i salen. Nu følger arbejdet med at realisere de mange mål i planen og vi har meget at drøfte politisk. Planen indeholder som forventet de helt

grundlæggende mål om reformer på socialområdet, på skatteområdet, boligområdet og uddannelsesområdet. Disse skal sikre, at vi finder en mere ligelig fordeling af samfundets samlede midler.

Det der er vigtigt er, at vi imellem partierne får drøftet hvordan vi sikrer sammenhold om de kommende reformer. For hvis vores økonomi fortsat skal være i fremgang så er det grundlæggende, at vi gennemfører reformer som skal sikre omsorg for de i samfundet som har brug for det, de bedst mulige forhold for vores børn og en god alderdom for vores ældre. Hvis ikke vi finder fælles fodslag om disse reformer risikerer vi at gøre det hele dyrere ved, at der laves om fra valgperiode til valgperiode, og det er ingen tjent med. Derfor sidder i i Naalakkersuisut med et stort ansvar. Et ansvar for at tale med oppositionen, at lytte til oppositionen og for til at kunne gå andre meninger i møde.

Et midlertidigt reformudvalg

Vi har fra Inuit Ataqatigiit et forslag til en fremgangsmåde i denne henseende. Vi foreslår, at vi med start i dette efterår nedsætter et midlertidigt reformudvalg med deltagelse fra alle partier. Det midlertidige udvalg skal have som opgave at samle al den grundlæggende viden vi har om reformarbejdet, her har vi allerede nok rapporter og betænkninger, samle i dette materiale alt den viden som er brugbar i dag og begynde en politisk drøftelse af, hvordan reformerne på skatte-, bolig- og socialområdet skal se, og endelig at komme med en anbefaling til Inatsisartut om dette.

I Inuit Ataqatigiit tror vi fuldt og fast på, at vi partierne imellem os i fællesskab kan løfte denne opgave. Vores interesse her at vores økonomi ikke falder sammen og at vi sikrer en øget lighed i samfundet.

Lad os undgå unødvendige fejl

Naalakkersuisut har indtil nu gennemført nogle mindre reformer, som ikke har den store effekt på landskassen, men som rammer de mange berørte borgere hårdt. Her taler vi om førtidspensionsreformen og pensionsreformen.

Vi har fra Inuit Ataqatigiit opfordret til, at konsekvenserne af reformerne skulle gennembelystes grundigt. Vi er forundrede over, at der for eksempel med førtidspensionsreformen ikke gik mere end få dage efter den trådte i kraft, før man talte om nye ændringer.

Vi vil fortsætte med ikke bare at opfordre, men at kræve, at reformerne forberedes mere grundigt og at unødvendige fejl undgås. For det handler om mennesker, og særligt vores ældre skal kunne føle sig trygge i vores system.

Ser vi samlet på landet skal vi også genoverveje de boligmæssige forhold vi byder vores ældre. Har vi råd til store anlægsprojekter må vi også mindst have råd til, at sikre gode ældreboliger. Ikke desto mindre skal vi tænke egnede boliger ind i al vores boligbyggeri fra nu af. Vi får brug for mange boliger og et sundt samfund skaber tryghed for sine ældre.

Fremgangen skal ikke få os til at slække på arbejdet

Vi skal være glade for, at vi kan se på tallene, at vores økonomi gennemgår en fremgang på 5 %, men det skal ikke få os til at slække på arbejdet. Hvis fremgangen skal fortsætte skal vi kæmpe endnu mere, og vi skal vende vores opmærksomhed mod de menneskelige forhold der findes bag tallene.

For når det går godt med vores økonomi skal det kunne mærkes af alle i samfundet. Her er spørgsmålet hvilken fordelingspolitik vi har. Hvem får noget ud af fremgangen? Er ligheden øget med den fremgang der sker?

Ser man på antallet af arbejdsløse er tallet for nedadgående. Det er vi også glade for. Men det nedadgående tal har ikke samtidig resulteret i færre unge arbejdsløse. Tallene viser heller ikke, hvor mange unge der er uden for arbejde og uddannelse.

Vores efterkommere skal mærke en fremgang

Inuit Ataqatigiits spørgsmål til Naalakkersuisut fra i foråret om, hvor mange unge der er uden for uddannelses- og beskæftigelsessystemet er endnu ikke besvaret. Det vi desværre ved er dog, at der er rigtig mange unge, som sidder fast uden at kunne komme videre. Disse skal der også kæmpes for, ud over at arbejdsløsheden bekæmpes.

Vi har stor forståelse for, at nogle ældre er bekymrede for deres efterkommere. For uanset hvem vi er et vores største ønsker, at vores efterkommere får et godt liv. Børn og unge som har det godt, som opnår noget og som lever en sundt liv.

Derfor ønsker vi, at folkeskolen får et særligt fokus i den kommende tid. Forholdene på folkeskolen, både for børnene og for lærerne, skal sikres en endnu større indsats. Derudover ønsker vi, at der også sættes særligt fokus på forældrenes deltagelse i deres børns skolegang.

Det skal ikke kun være de få forældre der deltager

For det er nødvendigt, at flere forældre er involveret. Naalakkersuisut foreslår oprettelsen af et forældreråd. Fra Inuit Ataqatigiit stiller vi spørgsmålstegn ved, om et råd som forældrene går til valg for at blive medlemmer af vil hjælpe de familier, hvor forældrene har brug for støtte til at sikre en involvering i deres børns skole. Vi mener, at vi i stedet for at bruge kræfterne på et forældreråd skal bruge kræfterne på en reel involvering af forældrene i deres børns dagligdag og skolegang.

Kære forældre, hvis i føler at i mangler kræfterne skal i have et sted at henvende jer. Jeres børns skolegang er grundlæggende for deres videre færd i livet. Lad os i fælleskab sikre flest børn en god skolegang og indbyde alle forældre til at deltage, ikk kune de få.

Vi håber, at der vil være lydhørhed over for vores mening. Vi er klar til drøftelserne og vi glæder os til at deltage i de initiativer vedrørende folkeskolen Naalakkersuisoq for Uddannelse har inviteret til her i efteråret.

De varme hænder skal også være stærke hænder

Inuit Ataqatigiit har også sat særligt fokus på sagsbehandlernes forhold inden for socialområdet. De varme hænder skal også være stærke hænder. Vi håber, at der vil blive taget godt imod vores forslag om, at der sikres et løft i sagsbehandlernes og børneinstitutionspædagogernes forhold. For hvis flere børn og unge skal sikres et bedre liv skal vi starte tidligt med at sikre flere kræfter til de mennesker omkring dem som kan skride ind. Særligt på socialområdet skal vi styrke forholdene. Vi håber, at Naalakkersuisut er kommet tættere på, at være enige os om, at vi skal sikre et sagstalsloft for sagsbehandlere på socialområdet. Vi har

gennem den seneste tid hørt om de helt forfærdeligt tunge forhold sagsbehandlerne i kommunerne har på området. Vi kan vidst grundlæggende blive enige om, at noget skal gøres. Lad os finde frem til de håndgribelige løsninger der skal findes, også selvom det kan blive økonomisk dyrt. Socialområdet og uddannelsesområdet hænger sammen og hvis vi kan sikre en sammenhængende og konstruktiv indsats på disse sagsområder kan vi sikre en stærkere samfundsudvikling både åndeligt, økonomisk og i befolkningens forhold generelt.

I dette er vi ikke enige i, at man skal straffe kommunerne. Vi skal stå sammen om folkeskolen og om socialområdet, ikke bekæmpe hinanden på de områder. Vi vil opfordre Naalakkersuisut til at gå bort fra straffemetoden og vende kræfterne til øget samarbejde.

Fremgang skal ikke forsinkes

Overdragelse af ansvar er et vigtigt element i forbindelse med kommunesammenlægningerne. Har man mon fulgt planerne? Så vidt vi kan se er man bagud i forhold til planerne og vi vil gerne understrege, at vi fortsat ønsker et øget kommunalt selvstyre. I den forbindelse vil vi understrege, at fokus på deling af en kommune fylder for meget i debatten. Vi er overbeviste om, at ressourcerne i stedet burde bruges på bedre service over for borgerne. Vi har i medierne bemærket at det forberedende arbejde med lovgivningen vedrørende en kommunedeling er blevet igangsat, dog vil jeg understrege at vi stadigvæk ikke har set et lovforslag, ligesom et sådan punkt ikke er at finde på dagsordenen her til efterårssamlingen. Inuit Ataatigiit er selvfølgelig klar til debat, såfremt et lovforslag bliver præsenteret. Dog vil vi gerne have oplyst de økonomiske konsekvenser for borgerne. Vi ønsker at vide hvor meget en opsplitning kommer til at koste samt hvem der kommer til at bære udgifterne.

Hvad skal vi forvente i forbindelse med drift af kommunerne?

Hvad forventer borgerne og hvad ønsker borgerne? Det skal vi også have undersøgt. En ny kommunedeling bliver ikke billig og nu hvor kommunerne burde klar til at komme videre, vil borgerne rammes af tilbagegang.

Størrelsen af kommunerne samt indbyggertallet hænger nøje sammen med hvilke opgaver kommunerne kan løfte. Vi skal som samfund og politisk tage stilling til hvad der skal ligges til grund for kommunernes sammensætninger. Inatsisartut har fortsat ikke drøftet en evaluering af kommunesammenlægningerne, dette til trods for, at der foreligger flere rapporter som kunne danne grundlag for dette. Derfor har Inuit Ataatigiit et forslag der omhandler netop dette under denne efterårssamling. Vi håber at andre partier samt Naalakkersuisut vil være parate til en åben og ærlig debat.

Ligeledes finder vi det nødvendigt at debattere de politisk forholdene omkring de ansvarlige i kommunerne, borgmestrene, nemlig hvad borgerne skal kunne forvente af disse. Efter at borgmestrene fik samme løn som Naalakkersuisut samt deres ansvar er blevet større i forbindelse med sammenlægningen af kommunerne stiller vi nu krav om at borgmestrene fuldt ud skal koncentrere om deres hverv.

Vi finder dette naturligt i forlængelse med kommunesammenlægningerne og efter at kommunerne har overtaget flere ansvarsområder. Borgerne kan stille krav om kvaliteten af servicen. Vi kan som samfund stille krav til de folkevalgte. Vi vil understrege, at vi ikke tænker på enkeltpersoner i vores forslag og vi skal ikke lægge skjul på, at vi undrer os over de reaktioner der er fremkommet gennem medierne. Vores fokus

er borgerne, service af borgene, borgmestrenes servicering af borgerne på fuld tid samt borgernes behov for at kunne mødes med en borgmester, uanset hvor i kommunen de måtte bo. Essensen er, at vi sammen skal debattere hvordan vi kan styrke vore kommuner.

Det drejer sig om borgerne

Som folkevalgte skal vi være klar til at debattere hvad kommunerne skal byde de enkelte borgere, idet opgaverne er vokset og fortsat vil vokse. Det kan man ikke undre sig over og man skal ikke tage dette som en personlig forfølgelse. Derimod burde man hellere deltage konstruktivt i debatten, særligt hvis man tager sit ansvar seriøst.

Vi åbner op for debatten om hvad vi skal forvente og kræve imellem borgerne, folkevalgte, borgmestre samt medlemmer af Inatsisartut fordi dette er blevet nødvendigt.

Vi kan se, at servicen hos kommunerne er blevet ringere. Der er taget initiativ omkring nærdemokratiet, netop fordi dette er nødvendigt. Men der skal stadigvæk rettes op for servicen over for borgerne. Det handler om at gå forrest og at tage ansvaret på sig, også når det gør ondt.

Dette må være omdrejningspunktet i forbindelse med valget til kommunerne næste forår.

--

Lad os stå sammen om borgerne

Når vi taler erhvervsudvikling fokuserer vi ofte på landets økonomi som det vigtigste. Men borgenes ve og vel skal også inddrages. Hvordan familierne i samfundet har det, uddannelserne, opkvalificeringen samt hvordan vi som samfundet bedst muligt kan benytte af vore ressourcer.

Borgerservice samt erhverv hænger sammen. Undervisning samt erhverv hænger ligeledes sammen.

Her under efterårssamlingen har vi også taget et punkt omkring hvordan vi bedre kan udnytte folks uformelle kompetencer i samfundet. Vi kan i tallene se, at 90 % af de arbejdsløse ikke har en uddannelse. Vi skal tage stilling til hvordan vi bedre kan udnytte disse borgeres realkompetencer, i stedet for at se dette som en hæmsko. Vi håber at partierne, arbejdsgiverne samt lønmodtagerorganisationerne vil tage godt imod vores forslag. Vi skal udnytte de menneskelige ressourcer vi har her i landet ude. Dette betyder ikke, at en satsning på uddannelsesområdet skal forringes.

Det gælder også borgernes værd. Vi er helt overbeviste om, at enhver borger, uanset baggrund, kan byde samfundet noget. Lad os stå sammen om borgerne. Lad os sætte borgerne i centrum.

Vi skal særligt se på arbejderne på land ifm. fiskeriet

Her i landet er fiskeriet stadigvæk det vigtigste erhverv. Dette er også naturligt, hvis vi ser hvor stor et havområde vi har. Vi skal også fokusere på fiskernes kår samt ikke mindst arbejderne kår på land. Arbejdet i fiskeindustrien er hårdt. Efter at have besøgt mange fiskefabrikker, kan jeg ikke undgå at komme ind på forbedringer af arbejderne kår. Vi skal som samfund ændre synet på arbejderne. Vi skal værdsætte arbejdet for at løfte vores vigtigste erhverv. Her under efterårssamlingen har vi ligeledes et forslag, der handler om bedre vilkår for arbejderne, bedre uddannelsesmuligheder, ved at vi tilbyder flere muligheder

for at uddanne sig på grønlandsk. Dette her handler jo ligeledes om at øge eksportværdien på fiskeprodukterne. Her er arbejdernes indsats helt i centrum.

Vi håber på god tilslutning fra partierne til vort forslag. Det handler jo også om den menneskelige værdi.

Bæredygtigt fiskeri giver størst indkomst

Fiskeriet her i landet skal baseres på bæredygtigt fiskeri. Det savner vi bliver sagt klart også fra Formanden for Naalakkersuisut og fra Naalakkersuisoq for fiskeri.

Når kvoternes størrelse bliver fastsat ud fra biologernes samt fiskernes viden, så er det ikke underligt at vi hver især har en tilgang til dette. Men vi skal finde en vej som vi alle kan enes om.

Hvis vi skal bane vej for en udvikling, er det nødvendigt at vi undersøger vore havområder mere grundigt og vi er glade for at kunne konstatere, at vi på tværs af partierne er enige om dette. Lad os sammen sikre vor økonomi. Lad os bruge vore kræfter på det der samler os.

Klarhed omkring brug af ressourcer

Hvis nogen sætter et spørgsmålstejn ved, hvorvidt vi forvalter vores ressourcer på bæredygtigt grundlag, kan dette have alvorlige konsekvenser for vores økonomi. Derfor skal vi være helt klare omkring vores mål. Her taler vi ikke kun om vort lands økonomi, her taler vi også om de mange familier samt deres efterkommere, hvis økonomi baserer sig på fiskeri.

Det handler om klarhed omkring brugen af ressourcer. Makrelfiskeriet har ikke været optimalt i flere år, hvilket har givet tab til Landskassen. Dette er ikke tilfredsstillende.

Det er nødvendigt, at vi fremtidssikrer makrelfiskeriet. Vi skal vurdere, hvordan vi sikrer den bedst mulige overgangsfase efterhånden som denne nye ressource kommer til. Er en fordeling som blot synes som "at rafle om" licenserne den bedste fremgangsmåde? Eller skal vi ikke hellere sikre, at fisken får den bedste effekt på samfundet ved at gennemtænkte måden der tildeles licenser?

Jeg skal understrege at vi har store forventninger til den nye Naalakkersuisoq for fiskeri. Vi forventer at du i forbindelse med arbejdet med den nye fiskerlov vil være åben og inddragende, ligesom vi forventer at du vil håndtere vort vigtigste erhverv med en klar ledelse.

Lad os genudvikle fangererhvervet

Vi forventer ligeledes at du kommer med en klar melding om hvad vi skal forvente omkring fangererhvervet. Vi vil gerne deltage aktivt i at tage initiativer omkring genudviklingen af fangererhvervet. Her kan vi som eksempel nævne, at vi følger med i Great Greenlands omlægninger og vi forventer at disse initiativer bliver udført i tæt samarbejde med fangerne. Vi er overbeviste om, at vi stadigvæk kan eksportere sælskind men vi skal ikke glemme hvor meget det kræver af os selv. Kunder i andre lande efterspørger bæredygtigt fangst samt kvalitetsprodukter.

Især i bygderne er fangererhvervet det centrale. Med hensyn til selvforsyning samt almen udvikling skal dette videreudvikles. Lad os i åbenhed sammen løfte fangererhvervet.

Udnyttelse af vort lands ressourcer, vores kulturelle samlingspunkt

Lad os sammen passe godt på dette erhverv og viderebringe det til vore efterkommere. Fangererhvervet er en del af vor kulturarv og derfor har vi alle et ansvar for at videreudvikle erhvervet. Dette skal vi sikre gennem gode kår for erhvervsfangere.

Jeg vil benytte lejligheden til også at udtrykke min glæde over de mange fritidsfangere, der i deres fritid jager moskusokser samt rensdyr, som tilbringer længere tid på rensdyrjagt, ørredfiskeri samt lader deres børn skyde deres første ryper om vinteren. Det er dejligt at se der samles kvan om sommeren og plukkes bær i det tidlige efterår. Lad os sammen med vores børn drive traditionen videre. Fangst, fiskeri samt udnyttelse af vort lands ressourcer er en del af vores identitet og vores kulturarv. Det er vigtigt at dette benyttes af alle og enhver, ligesom det er vigtigt at alle er med til at værne om vores natur og vores ressourcer.

Vi vil fortsat kunne bukke os ned og drikke klart og rent vand direkte fra elven.

Vi har som samfund både forskelligheder og ligheder

Vi kan bruge lang tid på at debattere hvilke forskelle vi har på tværs af vort land, men lad os udnytte vore forskelligheder til noget godt. Østgrønland har en særegen kultur. Avanersuaq er ligeså. Disse forskelligheder kan vi udnytte. Vi har ligeledes vore forskelligheder i vestkystens byer og bygder. Nordgrønland er et slædehundredistrikt ligesom havet fryser til is om vinteren mens Sydgrønland er landbrugs- og husdyrs område. Vi kan benytte os af disse forskelligheder i udviklingen af vore erhverv. Der skal ske en stor udvikling på turismeområdet. I den forbindelse går meget af talen på forlængelse samt udbygning af lufthavnene, men vi kan ikke udvikle turismen udelukkende baseret på disse.

Vi skal drive samfundet ud fra ønskerne om udvikling fra de enkelte landsdele. Hvis vi for eksempel skal udvikle turismeerhvervet med succes, er det vigtigt at ønsker om udvikling kommer fra de enkelte byer og bygder.

I forbindelse med udviklingen af turismen, er det vigtigt at inddrage borgerne. Hvis vi ser på Island så er der fart på turismeindustrien og man mangler arbejdskraft. Hvis vi skal undgå lignende forhold her til lands, så skal vi fra starten af inddrage alle.

Inuit Ataatigiit er overbeviste om, at man i bygderne og byerne ønsker udvikling. Lad os udvikle landet via inddragelse samt opmuntring.

Gymnasiel uddannelse i Tasiilaq

Vi skal sammen deltage i at udvikle landet. Opnåelse af mål i de enkelte steder samt landsdele skal især ske ved inddragelse af borgernes samt ikke mindst de unges visioner. Her i sommerens løb var Finansudvalget på besøg på Campus Kujalleq. Der så vi hvor stort behovet for udvidelse af institutionen er og hvor vigtig stedet er for det lokale sammenhold. Ikke mindst er det et vigtigt sted for de unge at komme til og udføre deres visioner.

Vi mener at man i Tasiilaq skal oprette et videregående uddannelsessted. Der kan stilles spørgsmålstejn ved om der er medarbejdere samt lærere nok til rådighed til formålet, men på den anden side vil vi fra Inuit

Ataqtigiit sige, at vi er overbeviste om, at man vil samles om uddannelsesstedet når det er etableret og at folk vil have en vilje til at gå på stedet. Tasiilaq er en af byerne her i landet som er i vækst indbyggermæssigt. Det vil skabe arbejdspladser og sikre øget uddannelsesniveau hvis vi åbner en uddannelse. Endelig vil det voksende antal ledige unge have et sted at komme videre på.

Etableringen af et uddannelsessted vil på alle måder sikre store skridt i en god retning.

Samtidig vil vore unge fra Vestgrønland have et sted i Tasiilaq at kunne komme til og lære om livet og kulturen i Østgrønland. Dette er en god mulighed for at lære kulturen at kende, samt ikke mindst for at fremme Østgrønland.

Nok får

Vi skal finde fælles fodslag i udviklingen af fåreholdererhvervet samt landbrug i syd. Der skal være lam nok til at Neqi A/S kan have et godt forretningsgrundlag samt til de enkelte fåreholdere kan have et godt erhvervsgrundlag. Udover et mål for antal af får og lam skal vi også sætte håndgribelige mål for dyrkning af grøntsager. Lad os sætte mål for hvilke grøntsager vi kan være selvforsynende med. Vi har masser af muligheder, ikke kun i Sydgrønland men i hele vort land. Lad os sammen undersøge muligheder for dyrkning af grøntsager samt landbrug. Jeg vil gerne rose de folk der har sat forsøgsproduktion på dyrkning af tang samt udvikling af gartnerier og drivhuse og jeg glæder mig til at følge disse og ønsker alt godt for dem.

Vi har gode muligheder for dyrkning af grøntsager samt forsøg i Diskobugten, ligesom Kangerlusuaq er også et oplagt sted for brug af drivhuse.

Lad os støtte dem der gerne vil i gang med forsøg.

Lad os have mod til vedvarende energi

Der er vilje i samfundet. Vi skal sammen arbejde for udvikling gennem gensidig støtte.

Energi er grundlag for erhvervsudvikling. Vi er glade for, at Naalakkersuisut har vilje til at fortsætte vores udvikling af vedvarende energi. Et af vore forslag under efterårssamlingen er undersøgelse af udvikling andre former for vedvarende energi. I den forbindelse vil vi gerne have oplyst om man kan udnytte andre former for vedvarende energi, det være sig sol, vind samt andre former for energi ved Aasiaat og Qasigianguit. Vi har store forventninger til forsøgene i Igaliku omkring energi og vi er glade for, at man tilsyneladende tager denne opgave alvorlig.

I forbindelse med udvikling af råstofområdet bør man kræve at man benytter sig af nye og vedvarende energikilder. Dette vil gavne alle og især miljøet.

Gensidige forventninger

Vi skal udvide inddragelse af borgere i vore målsætninger. Det skal ikke kun være ved valg at borgerne er med, men vi skal inddrage borgere samt interesseorganisationer tæt i hele vores politiske virke. Ved at gøre dette opnår vi succesfuld og inddragende udvikling.

Vi skal vise borgerne håb og medansvar ligesom vi ved at borgerne også har forventninger til os politikere.

Et stærkt demokrati er et demokrati der er inddragende som ejes og passes af alle.

Vi skal ikke holde os tilbage fra at se på vores medmennesker og sige hvad vi forventer af dem. Dette er grundlaget for at løfte i flok.

Erfaringer fra vort land viser hvor meget vi kan opnå ved at samarbejde samt at have fælles mål. Dette viser vi når vi viser vort ansigt ud af til, eksempelvis under Arctic Winter Games legene. Dette sammenhold skal vi også finde i forhold til vores bestræbelser for at udvikle landet indadtil. Lad os bruge nysgerrighed i udviklingen af vores forskelligartede land. Vi har jo alle medansvar for vores vidstrakte land og for alle vores medborgere.

Til slut vil jeg tilslutte mig traditionen for, at citere digtere ved at citere et par unge nutidige digtere som netop har udgivet et album. Peand-El og Uyarak bruger på deres album rap til at kommentere samfundet og særligt os politikeres agerene åbent og direkte. Jeg vil opfordre alle politikere til at lytte til albummet "Kunngiitsuuffik". I vil blive ramt af lyrikken, jeg bliver ramt hver gang jeg lytter til det, men i digtene vil i også høre hvordan nogle unge ser på vores politiske virke og hvad de stiller spørgsmålstejn ved. Citatet jeg vil fremføre er fra sangen, eller rap-en, "Kunngiitsuuffik": "Dette lands største problem er grønlanderens selv. Grønlanderens selv"... citat slut.

Jeg tror disse ord skal forstås sådan, at vi skal vende blikket mod os selv. At digte er en kunstart og kunst kan påvirke alle dele af vores samfund. Vi skal give plads til kunsten. Jeg er glad for, at vi har kunstnere som med mod og frihed sætter fokus på og stiller spørgsmålstejn ved emner i samfundet. Kunst er en styrke for os som folk, som vi skal bruge.

Til alle os politikere, til alle unge og alle i samfundet vil jeg sige; Alt i vores land kan rettes op af grønlanderens selv. Af grønlanderens selv".

Det er os.

Med disse ord tager vi Naalakkersuisuts åbningstale til efterretning.

Vi ser frem til samarbejde og meningsudveksling.

Tak for jeres opmærksomhed